

SÅDAN PASSER DU DIN CHINCHILLA

**DYRENES
BESKYTTELSE**

Chinchillaen (*Chinchilla lanigera*, på dansk: Langhalet chinchilla) er en gnaver, hvis oprindelige levested er i Andesbjergene i Sydamerika. Man har i mange år opdrættet chinchillaer for at bruge deres pels, og i dag er chinchillaen et meget almindeligt familiedyr

▶ 10 GODE RÅD

Chinchillaer er i naturen flokdyr, hvorfor de bør have selskab af artsfæller

Det er meget vigtigt, at man holder sig til udelukkende at fodre chinchillaen med speciallavede chinchillafoderpiller

To chinchillaer skal have et højt bur, der måler minimum 80 x 80 x 100 cm, evt. sammensat af to mindre bure. Chinchillaen er meget afhængig af en sovekasse og et sandbad

Skift bundlaget i buret et par gange om ugen

Chinchillaen springer og hopper højt, så pas på den ikke løber væk eller tabes

Chinchillaen er aktiv om aftenen og natten, og det meste af dagen sover den og har brug for ro

Chinchillaen lever gennemsnitligt omkring 10 år, men kan godt blive op til 20 år.

Chinchillaen bliver meget let forstoppet ved forkert fodring. Manglende aktive-ring/kedsommelighed kan føre til pelsbid

SOCIALE BEHOV/FLOKSAMMENSÆTNING

Chinchillaer er i naturen flokdyr, hvorfor de bør have selskab af artsfæller. Det er bedst at købe chinchillaerne samtidigt som unger, da det kan give problemer at sætte voksne individer sammen. Det er bedst at holde hanner sammen, men der må så ikke være hunner i samme bur.

Hvis man gerne vil have sin chinchilla parret, skal man være forsigtig, når hunnen og hannen sættes sammen. Hunnen skal være mindst 9 måneder, før man parrer den, og en han, der er ældre end hunnen,

vil være bedst, da han så ikke vil være så voldsom mod hunnen, og omvendt. Lad dyrene se hinanden an, og sæt dem sammen på hannens territorium, dvs. i hans bur.

Hvis den ene i et par (to hanner eller en han og en hun) dør, er det bedst at sætte en unge ind til den tilbageblevne voksne, helst inden der er gået to uger.

At holde flere chinchillaer kræver, at man giver dem et meget stort bur, så chinchillaerne altid kan »gå hver til sit«, når de har brug for det.

FODRING

Chinchillaen lever naturligt i områder, hvor der findes meget lidt og tør føde. En chinchillas tarmsystem er derfor specialiseret til at kunne udnytte meget tør og fiberrig føde og kan blive alvorligt syg, hvis den fodres med andet. Det er derfor meget vigtigt, at man udelukkende fodrer chinchillaen med specialfremstillede chinchillafoderpiller. Chinchillaen tåler ikke almindelig gnaverblanding, chinchilagnavepinde eller tørret frugt. Desuden skal chinchillaen altid have adgang til frisk hø og vand (f.eks. i en drikkeflaske, vandet skal skiftes dagligt).

Hvis man føler sig fristet til at fodre sin chinchilla med andet, skal det være i meget små mængder, og stadig meget enkelt og tørt foder. Man kan f.eks. tilbyde den

en ekstra tørret rosin, et lille stykke kiks, valset tørret majs eller en ært som godbid, gerne i situationer hvor man vil gøre chinchillaen mere tam, f.eks. ved håndtering.

Chinchillaen er aktiv om aftenen og natten, så det er bedst at fodre den om aftenen. Der bør være fri adgang til foderpiller, mens de nævnte godbidder kun skal gives lidt ad gangen. Ellers kan de let foræde sig. Husk at der altid skal være adgang til frisk hø. Høet placeres i en høhæk og skiftes dagligt, så det altid er superfriskt. Gammelt hø kan være livsfarligt for chinchillaer og må derfor ikke smides ned på burbunden. Selvom man fjerner høet dagligt, vil lidt altid blive liggende, og dette er nok til kunne gøre chinchillaen syg, hvis den spiser det.

BURINDRETNING

To chinchillaer skal have et højt bur, der måler minimum 80 x 80 og 100 cm i højden, meget gerne større, og en rigtig voliere er altid at foretrække. Det kan være svært at købe bure i den størrelse, kan man i stedet sætte flere bure sammen oven på hinanden (Gnaverbur: 80 x 50 og 40 cm i højden, samt chinchillabur

80 x 50 x 70 cm). Det er vigtigt, at chinchillaerne ikke er i buret hele tiden, men også får nogle løbeture uden for buret, helst hver dag, især hvis man bruger et mindre bur.

Buret skal stå lyst, tørt, uden træk og ikke i direkte sollys, da chinchillaer ikke må få det alt for varmt, dvs. rumtemperaturen

må maks. være 27-28 °C. Man skal være helt sikker på, at der ikke er træk, der hvor buret står, ellers skal der sættes nogle isoleringsplader op på tre sider af buret.

Chinchillaen er meget afhængig af en sovekasse. Her kan den finde ro, når den om dagen skal sove. En lukket kasse af træ eller keramik med et lille indgangshul er det bedste. Sæt sovekassen op i buret, den skal ikke stå på jorden. Desuden skal man sætte klatre- og siddegrene op i buret, ligesom chinchillaen meget gerne vil bruge nogle flade brædder til at sidde på. Som strøelse kan bruges høvlspåner, men da dette hurtigt udvikler sig til en ren bakteriebombe, er det faktisk bedre at bruge et papirbaseret alternativ. Velguede alternativer til høvlspåner som bundlag kan f.eks. være "Gnavz"-flager, der er et ikke-støvende naturprodukt lavet af plantefibre og tang (kan fås i dyrehandler). Flagerne opsuger fugt og

urin godt, og man undgår det støv, som høvlspåner kan give i buret.

Én gang om dagen skal man sætte et kar med sand ind til chinchillaen. Karret skal helst have en høj kant, gerne minimum 10 cm, og en diameter på minimum 18-20 cm. Sandlaget skal være ca. 2-4 cm tykt. Sandbakken skal kun stå inde en halv time dagligt, da der ellers vil spredes meget støv i lokalet, der kan være usundt for mennesker at indånde. Chinchillaen skal bruge dette sand til at bade sin pels i, og det er meget vigtigt for chinchillaen, da dens pels ellers bliver meget uglejet. Det er vigtigt, at man kun bruger det helt specielle, meget fine chinchilla-sand, som kan købes hos en dyrehandler. Brug aldrig andet sand, ikke engang sand fra stranden. Det kan være en fordel at sætte en kant nederst i buret, så der ikke ryger sand ud til alle sider, når chinchillaen sandbader.

RENGØRING

Chinchillaen er god til at udnytte den væske, den indtager, og derfor tisser den ikke så meget. Det er derfor nok at skifte bundlaget i buret et par gange om ugen, især hvis man bruger papirstrimler. Fjern også høet i redekassen for at undgå, at der ophobes fugt og bakterier i det. Fjern

eventuelt beskidte/gamle grene, og sæt nye ind i buret.

Chinchillaen taber regelmæssigt nogle fine hårtotter. Disse hårtotter kan støvsuges væk fra buret (uden chinchillaen er i buret), da de ellers tit vil flyve rundt i lokalet.

HÅNDTERING

Hvis chinchillaen ikke er tam fra starten, må man langsomt vænne den til at være sammen med én og mennesker generelt. Giv den godbidder igennem buret og væn den til, at den bliver kælet forsigtigt for inde i buret. Fang aldrig en chinchilla ved at løfte den i halen eller gribe den hårdt om maven. Den rigtige måde at løfte en chinchilla på er at gribe fat helt inde om haleroden, støtte med den ene hånd

under chinchillaen og med den anden under brystet på den. Hold den gerne inde under blusen, når den håndteres, så den kan vænne sig til din duft og til at blive håndteret.

Chinchillaer er gode til at springe og hoppe, så man skal passe på ikke at tabe den, eller at den hopper fra én. Når den løber frit ude, kan den løbe meget hurtigt og hoppe højt, så luk alle døre og vinduer.

AKTIVERING

Chinchillaen er aktiv om aftenen og natten, og det meste af dagen sover den og har brug for ro.

Chinchillaen er et meget aktivt dyr, der godt kan lide at bevæge sig. Derfor vil det være godt, hvis man har mulighed for at lade sin chinchilla løbe ude dagligt. Først skal chinchillaen være tam, så man nemt kan indfange den igen. Dernæst skal stedet, hvor chinchillaen løber ude, være sikkert. Vær opmærksom på, at chinchillaen ikke kan komme ud, ryge ned eller

komme i klemme, ligesom der f.eks. heller ikke skal være en hund eller kat i lokalet. Husk også på at tage højde for, at chinchillaer kan finde på at gnave i ledninger!

Herudover skal chinchillaen have noget at beskæftige sig med i buret. Redekasse og siddehylde, friske, usprøjtede grene med bark og knopper og frisk hø er vigtige elementer i et godt chinchillabur.

LIVSFORLØB OG FORMERING

Chinchillaen lever gennemsnitligt omkring 10 år, men kan godt blive op til 20 år, en meget høj alder sammenlignet med de fleste andre gnavere. Chinchillaer bliver kønsmodne, når de er 4-5 måneder, men bør ikke parres, før hunnen er

mindst 9 mdr. af hensyn til hendes vækst og helbred. Hunnen er drægtig ca. 111 dage og føder normalt 1-4 unger. Start tidligt med at håndtere ungerne kortvarigt, lad moren være i nærheden, giv hende evt. en godbid imens.

SUNDHED OG SYGDOM

Chinchillaen er en gnaver og har derfor rodåbne tænder, den skal kunne slide naturligt, f.eks. ved at gnave barken af grene. Har chinchillaen ikke det rigtige at gnave i, kan tænderne vokse op i ganen/kinderne, hvilket vil være et både smertefuldt og alvorligt helbredsproblem.

Chinchillaens tarmsystem kan ikke tåle andet foder end speciallavet chinchillafoeder (den bliver meget let forstoppet ved forkert fodring) – foder den derfor aldrig med andet, undtagen enkelte godbidder af tørt foder som kiksestykker, tørrede ærter og majs.

Trommesyge er en livstruende tilstand af luftudspiling af tarmene. Den opstår pga. en luftproducerende fejl-gæringsproces i

tarmene på chinchillaen. Gæringsprocessen kan skyldes bakterier fra f.eks. gammelt/beskidt hø eller for megen væske i foderet (se Fodring). Søg straks dyrlæge, hvis chinchillaens mave virker opsvulmet.

Pelsbid kan opstå ved forskellige stress-situationer såsom sygdom, uvant aktivitet omkring dyret, temperaturudsving, støj, træk, men også som resultat af manglende aktivering/kedsommelighed. Det er vigtigt, at chinchillaens burindretning kan aktivere den tilstrækkeligt.

Chinchillaer kan smittes med parasitter fra fugle og bør derfor ikke holdes tæt på disse. Vær opmærksom på, om dyr, man køber, har været holdt sammen med fugle. De kan være smittede.

Vil du vide mere: Kontakt Chinchilla Danmark (www.danchin.dk) eller spørg hos din »Fokus på dyr«-dyrehandler

SÅDAN KAN DU HJÆLPE DYRENE

BLIV MEDLEM

Det koster kun 250 kr. om året.
Ring og hør mere på tlf. 33 28 70 25

TEGN TESTAMENTE

til fordel for dyrene.
Ring og hør mere på tlf. 33 28 70 09

STØT ONLINE ELLER PÅ GIRO

www.dyrenesbeskyttelse.dk/bidrag
eller giro: 600-3915

SMS DYR TIL 1277 eller RING 90 56 50 50

så støtter du med 100 kr.
(Det koster 100 kr. + alm. trafiktakst)

Dyrenes Beskyttelse er afhængig af økonomisk støtte fra private.
Enhver gave modtages med tak.
Alle bidrag kan trækkes fra i skat – du skal blot huske at oplyse dit cpr-nr.

Du er meget velkommen til at kontakte Dyrenes Beskyttelse, hvis du ønsker at høre mere om foreningens arbejde eller dine støttemuligheder.

DYRENES BESKYTTELSE

